

Tallers d'economia social i solidària I

Les pràctiques econòmiques

PROGRAMA

Del 3 al 21 de març de 2014

La Diputació de Barcelona és una institució de govern local que impulsa el progrés i el benestar per a la ciutadania, actuant directament en cooperació amb els ajuntaments.

La Gerència de Serveis de Promoció Econòmica i Ocupació, a través de l'Oficina Tècnica d'Estratègies per al Desenvolupament Econòmic, organitza un taller orientat a facilitar la comprensió de l'economia i el seu funcionament. Un taller de caràcter vivencial i aplicat destinat expressament als professionals que treballen en el desenvolupament econòmic local des dels municipis.

Presentació del taller

L'economia és la ciència social que té per objecte les necessitats de les persones. Les necessitats fan referència a tot el que les persones necessitem per viure. Es poden dividir en les que necessiten ser cobertes amb béns materials, amb serveis, amb informació i coneixement o amb la interrelació amb altres persones. Per tant, l'economia és una ciència social que tracta de les persones.

Som éssers socials, individus que vivim en societat. La nostra vida està configurada per la pertinença a grups, a organitzacions, a comunitats i a grups socials, i també a xarxes físiques i virtuals. La nostra organització i els seus mecanismes són el resultat de la interrelació entre individus, grups i xarxes. Tot el que esdevé en les nostres vides es tradueix en formes de relació i d'intercanvi. I és aquest el context de l'economia.

Per tal de satisfer les nostres necessitats, l'economia utilitza els processos de produir, de consumir i de distribuir. En altres paraules: l'acció de fer, l'acció de rebre i l'acció d'intercanviar. En l'acció d'intercanviar trobem diferents esferes, escales i nivells d'intercanvi. Des de formes senzilles d'intercanvi directe –jo et dono i tu em dones– fins a formes complexes, com l'intercanvi multirecíproc i l'economia de mercat –a

través d'un sistema de valor que anomenem *moneda* intercanviem béns o serveis a canvi de moneda, que al seu torn és intercanviada per altres béns o serveis.

El terme *economia* prové de l'antiga Grècia, del grec οἶκος [oikos], 'casa', i νόμος [nomos], 'norma'; per tant, *administració de la llar*, en referència a l'administració dels recursos, que sabem que són limitats. Plató va ser el primer a tenir idees sobre una distribució equitativa dels recursos; les arrels de Roma són la defensa de la propietat privada; i l'inici del Cristianisme, la revolta contra els rics.

La ciència econòmica, en canvi, té poc més de 200 anys. Neix com una revolta en contra d'un sistema que no funciona, l'època feudal i l'època mercantilista. La ciència econòmica s'ocupa de dues preguntes bàsiques: què és el preu –la teoria del valor– i com es distribueixen els diners –la teoria de la distribució–. Després apareix la preocupació pel creixement, per la igualtat, pel desenvolupament i pel paper que han de tenir les institucions. S'assumeix que sense el rol de l'estat no es pot sortir de la pobresa i aconseguir unes rendes iguals per a totes les persones. Fa 30 anys el pensament econòmic entra en crisi. Apareix la crítica de l'estat, de la cosa pública, dels impostos, de l'excés de govern, del fet que les classes influents tenen més accés al poder i el problema que si l'estat no intervé la gent amb capital té més poder de decisió. És aleshores que apareix el concepte de *capital financier*. És a dir, que la generació de diners no té res a veure amb la generació de producció. Ràpidament apareixen els productes derivats del capital financier, com els actius financers i les *subprime*. I en poc temps, la seva conseqüència directa: la crisi. Ara sabem que el capital financier no redueix la pobresa i no millora la qualitat de vida de la població.

Moltes persones hem perdut la connexió amb el que significa *economia*. Aquesta desconexió fa que perdem de vista de quina manera podem intervenir en la nostra vida econòmica. Per això, la finalitat dels tallers és doble:

1. Omplir de significat l'economia com allò que va més enllà del monetarisme i de la instrumentalització de les relacions per prendre consciència de la nostra capacitat d'intervenir en la nostra vida econòmica. Per tant, apropiari-nos de la nostra capacitat de fer, d'oferir, de rebre i de relacionar-nos.
2. Obrir espais per comprendre, de la mà del mapa de les emocions, que la realitat social és una construcció en la qual intervenim tots, a partir de les nostres relacions, de les nostres accions i de la responsabilitat. En aquest

sentit, el jovent obté habilitats de gestió emocional i recursos personals que li permetran dirigir i afrontar la seva vida amb creativitat, iniciativa i lideratge.

Objectius

- Conèixer què són les relacions econòmiques.
- Identificar les necessitats de béns, de serveis, de coneixement, d'informació i d'afecte com a bàsiques.
- Aprendre que les relacions econòmiques són relacions socials interdependents amb la manera com ens sentim i actuem.
- Reconèixer les emocions, com es construeixen, com les controlem i com el fet de fer-ho ens dóna autoconfiança.
- Adonar-nos i responsabilitzar-nos del que sentim i de com ens comuniquem per liderar el destí de la nostra vida.
- Practicar noves formes de relació intrapersonal, interpersonal i col·lectiva a partir del lideratge personal, l'excel·lència, la responsabilitat i la flexibilitat per a la construcció de l'economia del bé comú.

Metodologia

El taller és fonamentalment de caràcter experiencial i vivencial. Per això utilitzem les metodologies participatives. Les persones que hi participin han de poder experimentar els continguts per poder integrar-los en la seva realitat diària. Per això es treballarà segons la dinàmica d'acció i reflexió.

El curs es durà a terme a les sessions presencials - dues sessions de 5 hores - i tindrà una part de treball a l'Aula Virtual.

Abans de les sessions presencials es realitzarà una enquesta entre els alumnes a través de l'Aula virtual. Després de les sessions es demanarà als alumnes que trïns dos exemples de projectes reals que representin l'economia social i solidària i l'economia convencional i que en facin una comparativa segons criteris preestablerts que els seran facilitats. Els treballs seran entregats al Fòrum de l'Aula virtual per tal de facilitar un debat online sobre les diferents aproximacions dels alumnes. Per finalitzar el curs, es demanarà als alumnes la presentació d'una idea de projecte d'economia social i solidària per al seu municipi que sigui la primera fase de l'anomenat procés creatiu d'indagació. Caldrà presentar la idea en el format artístic que vulguin (fotografia, pintura, literatura, vídeo, escultura...). El recull serà facilitat als alumnes a través de la memòria del curs que s'entregarà a través de l'Aula virtual tot donant així

per finalitzat el curs.

Continguts

Món econòmic i vida econòmica: Què és la economia?

- Economia real i economia financera.
- Cap a la sostenibilitat, la justícia i la cooperació.
- Nivells cognitius i el sistema ... I jo com em sento?

Les Altres Economies

- Economia Local: Producció local, Horts Comunitaris, Mercats d'Intercanvi, Botigues gratis i altres models.
- Monedes Socials i Banca Ètica
- Empreses Socials
- L'Economia Col.laborativa 2.0.

De les necessitats i del necessitar-nos

- El miratge de les necessitats infinites en un planeta finit.
- La satisfacció de les persones: Els satisfactors.
- Som dependents, independents o interdependents?
- Les creences, els judicis, els valors i el model personal del món.
- ... I jo què necessito?

Explorem la nostra part productora, contribuïdora i creativa

- I jo? Què puc oferir? Donar-nos valor.
- Mapa de poders, sabers, fers i sentiments.
- De la Economia de la Escassetat a la Economia de la Abundància.
- Construir el meu objectiu: lideratge, excel·lència i proactivitat

Prosumidors: De la violència a la resolució de conflictes

- De consumidors i productors a prosumidors.
- Més enllà dels diners: Com valorem les coses si el preu no és el valor?
- Donar i rebre, el joc de la vida.
- Com arribem a acords? La comunicació no violenta i els conflictes.
- Comunicació efectiva: el llenguatge com a acció i l'escolta activa.
- Els rols personals i socials.

Introducció als grups

- Què és i com funciona un grup
- El gran repte: Integrar la diferència
- Rols i Rang
- Presa de decisions
- Gestió del conflicte
- Creativitat
- Cohesió de grup

Xarxes de xarxes d'intercanvi: Són complexes però no confoses!

- Els nivells d'intercanvi: Gratuïtat, Reciprocitat i Euro.
- Com navegar en un oceà d'informació: La Societat de la Informació
- Com gestionar la informació sense exclusions.
- Com s'equilibren els sistemes? De l'ordre i el caos al *caordisme*.

Dissenyem la economia que somiem: Visió i Missió

- Dissenyar un grup d'intercanvi.
- Creativitat vs Receptes màgiques.
- Equivocar-se com a font d'aprenentatge.
- La importància de celebrar les coses.
- Els software d'intercanvi i les monedes socials.

Formadores

Joana Conill, coautora del llibre *Otra vida es posible. Prácticas económicas alternativas durante la crisis* (2012), editorial UOC, i del documental *Homenatge a Catalunya II* (2010), IN3 Creative Commons.

Obdúlia Domínguez, fundadora i consultora social a Espai d'Anàlisi Social (EDAS).

Calendari i lloc de realització

Sessions presencials: 5 i 12 de març.

Horari: de 9.30 a 14.30 h.

Període d'obertura de l'aula virtual: del 3 al 21 de març.

Lloc: Recinte de la Maternitat. Pavelló Mestral. 2on pis. Sala Biblioteca.

Travessera de les Corts, 131-159. Barcelona.